

Tiden går fortare än man tror och innan man vet ordet av är det dags för barnen att ta sina första stapplande steg mot ekonomisk självständighet.

Liten blir STOR

Barn och barnbarn är det bästa vi har och med kärlek och tid ska det slösas. När det handlar om pengar är det däremot spara som gäller. För när de små växer upp ställs de inför en stor uppgift – att ta ansvar för sin egen ekonomi.

När Claes Hemberg, sparekonom på Avanza, berättade för sin dotter att hon hade aktier i SSAB frågade hon: "Är jag ensam ägare?" Pedagogiskt visade han då en myrstack och förklarade att hennes del i bolaget bara var som ett litet barr i stacken varpå dottern svarade: "Äger jag inte mer? Jag trodde att det var mycket mer."

Knappast förvånande alltså att han i sin bok *Spara med barnen* slår fast att vi behöver prata med våra barn om pengar – och lägga undan åt dem inför framtiden. ►

SÅ SPARAR DU BÄST

TILL BEBISEN

• Små barn är jättebra att lägga undan till, du stoppar in pengar som inte ska användas förrän om många år. Ha det perspektivet när du väljer form, det ska vara något som växer på lång sikt och som du inte behöver vaka över.

• Räntorna kommer troligtvis att vara låga länge, så ett sparkonto med en eller så småningom två procents ränta är ingen bra idé. Välj hellre aktiefonder där pengarna kan växa, gärna någon global fond.

• Bästa sättet är att starta ett månadssparande och då är ISK-konto ett bra och enkelt val. Du behöver inte deklarerar vinster och förluster för affärerna utan betalar i stället en årlig schablonskatt. Du kan ha ISK-kontot i ditt eget namn eller barnets. Om sparandet sker i barnets namn får det tillgång till pengarna när det fyller 18 år.

• I en kapitalförsäkring kan du sätta barnet som förmånstagare och också bestämma när barnet ska få tillgång till pengarna. I en del fall kan åldern justeras, se över om det gäller just den kapitalförsäkring du valt.

• Månadsspara hellre än att göra engångsinsättningar. När barnbidraget kommer, för över sparandet direkt och vänta inte till slutet av månaden. Köper man fonder månadsvis blir inte riskerna lika stora som vid engångsköp.



TILL TIOÅRINGEN

• Ställ dig följande frågor: När tänker jag mig att barnet ska ha pengarna? Och till vad? Om barnet inte ska få pengarna förrän det är myndigt är det bra att spara i breda aktiefonder. Det gör du smidigt i ett investeringssparkonto (ISK).

• Väljer du breda aktiefonder behöver du som förälder inte titta på pengarna varje vecka. Är du lite mer intresserad kanske det är läge att köpa till exempel en Europafond med låg avgift, som du kollar av varje år. Vill du satsa på aktier kräver det mer intresse. Det viktigaste är att du börjar någonstans.

• Fråga också barnet vad han eller hon själv är intresserad av. Om det är någon produkt från Apple, lägg då en procent av sparandet på en Apple-aktie så att barnet känner att det är hans eller hennes eget sparande. "Min dotter tyckte om vindkraftverk och då köpte vi aktier i danska vindkraftverket Vestas, ett av världens största. Hon gillar också sin symaskin och då blev det Huskvarna-aktier. Nu pratar vi enskilda aktier som du bara lägger jättesmå summor på. Huskvarna kan ju gå sämre och Apple kan bli utkonkurrerade av Samsung, men meningen är att skapa intresse hos barnen", säger Claes Hemberg.



TILL TONÅRINGEN

• Säg att barnet är i 15-årsåldern, då är fem år en tillräckligt lång tid för att spara. Men här får många föräldrar panik och stoppar in alla pengar på en gång i något. Det är bättre att sprida ut sparandet så blir du inte lika påverkad av tillfälliga svängningar på börsen.

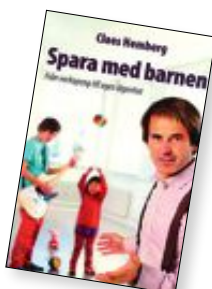
• Välj billiga och breda fonder även till tonåringen. Barnet kan också få fem procent av hela värdet och själv välja aktier. Coacha honom eller henne till att inte köpa för alla pengar direkt, barn ska inte misslyckas – gör de det vill de aldrig fortsätta.

• Nu är tidsperspektivet ännu viktigare. Sparar ni till körkort måste pengarna snart finnas där. Ett bra alternativ är då att hitta ett fasträntekonto. Då binder du pengarna på ett eller två år för att få lite mer ränta än på ett vanligt konto. Sätt in en tredjedel i en aktiefond. Är det däremot en kontantinsats till en bostad i 25-årsåldern som är målet är tidsperspektivet längre och aktiefonder en fortsatt bra plan.



”Prata med barnen om vad pengarna bör användas till om du oroas över att de ska lägga dem på fel saker”

Boken *Spara med barnen* är skriven av Claes Hemberg, sparekonom på Avanza bank.



– Barn står inför den största ekonomiska utmaningen i livet när de flyttar hemifrån och att då inte rusta dem för det tycker jag är smått oansvarigt, säger han.

– Jag förstår att alla inte har råd, fortsätter Claes, men det handlar inte om en miljonstart utan om pengar som symboliserar något slags stöd på vägen. Själv fick jag inte en krona när jag flyttade hemifrån, men hade mina föräldrar sparat säg 20 000 hade det räckt till en hel del på den tiden.

MARIA LANDEBORN SOM är sparekonom på Skandia håller med om att sparandet till barnen är betydelsefullt. Och ju tidigare man

Se framåt

- Läger du undan pengar till flera barn och vill undvika risken att de får olika värdeutveckling på sitt kapital är ett bra sätt att ha ett och samma sparande för alla. Det ger lika förutsättningar och ni delar på pengarna när barnen ska ha dem. Gör avsättningar regelbundet för att få ett jämnare sparande.
- Prata med barnen om vad pengarna bör användas till om du oroas över att de ska lägga dem på fel saker.

börjar desto bättre är det. Inte minst för att bostadsmarknaden ser ut som den gör.

– Man behöver ofta ha tillgång till pengar, för hyresmarknaden är inte så lätt att ta sig in på.

Har det inte varit ekonomiskt möjligt att spara förrän barnen är i tonåren är det ändå inte för sent att börja, tycker Jens Magnusson, privatekonom på SEB.

– Men det kan påverka vilken strategi man har. Systemet med bolånetak och kontantinsats vid bostadsköp är exempel på varför det är viktigare än någonsin att ungdomarna har ett sparande när de ska ut i vuxenlivet, säger han.

ENLIGT EKONOMERNA ÄR investerings-sparkonto (ISK) ett bra alternativ när du sätter av pengar till barn eller barnbarn. På ett sådant kan du göra placeringar i aktier, fonder och andra värdepapper. Du öppnar kontot hos någon av bankerna och köper aktier eller fondandelar från ditt ISK. Kontot är schablonbeskattat och du slipper på så vis redovisa varje kapitalvinst och förlust i deklarationen.

Har du investeringssparkontot i ditt namn skiftar ni ägare först när pengarna överförs till barnet. Då måste ni också sälja av innehavet, men det är inte komplicerat.

Om du sparar i eget namn kan du påverka när barnet ska få pengarna, men se då till att skriva testamente så att kapitalet på kontot tillfaller barnet om det skulle hända dig något.

– Du kan också med ett äktenskapsförord undanta dessa pengar från bodelning vid en eventuell skilsmässa, säger Maria Landeborn. □



Källor: Claes Hemberg, Avanza bank, Maria Landeborn, Skandia, och Jens Magnusson, SEB.

Carolina Klüft
Medlem i Svenska FN-förbundet

FN-förbundet
UNA SWEDEN

EN
BÄTTRE
VÄRLD

Sms:a
SYRIEN till 72 909
så skänker du 50:-

Swisha
valfritt belopp
till 1239000795 och
ange SYRIEN

90 SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

Nu når vi fram till SYRIENS NÖDSTÄLLDA. När vi fram till dig?

Över 12 miljoner människor är på flykt från inbördeskriget i Syrien. FN:s livsmedelsprogram når ut med matpaket och matkuponger till människor som är i stort behov av hjälp. Maten räddar liv i dag.

SMS:a Syrien till 72 909 så bidrar du med 50 kr. På www.fn.se kan du skänka valfritt belopp, t ex till mat i en hel vecka:

50 kr = 125 kr =